

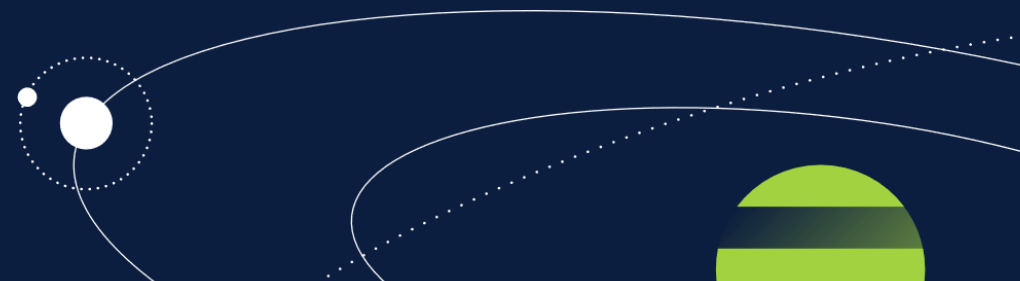
Viešųjų pirkimų savaitinis naujienlaiškis

2024 m. birželio 17–23 d.

2024 m. 25 savaitė

Turinys

1. Savaitės komentaras
2. Teisės aktų pakeitimai
3. Institucijų aktualijos
4. Teismų praktika

Savaitės komentaras

Mielieji,

Artėjant Seimo pavasario sesijos pabaigai, teisėkūros iniciatyvų skaičius sumažėjo, todėl praėjusią savaitę teisės aktų nebuvo priimta.

Tačiau kitų institucijų veikla nesustoja – Viešųjų pirkimų tarnyba kviečia pirkimų vykdytojus į konsultacijas, skirtas socialiai atsakingų pirkimų vykdymui aptarti.

Taip pat pristatome po vieną Lietuvos apeliacinio teismo nutartį ir Teisingumo Teismo sprendimą. Teisingumo Teismas sprendė dėl galimybės viešajame pirkime, kai atskiros jo dalys skiriamos keliems tiekėjams, su II vietos laimėtoju sudaryti sutartį pagal I vietos laimėtojo pasiūlytą kainą.

Tuo tarpu Apeliacinis teismas, spręsdamas jau antrą ratą sukančią bylą dėl elektroninės kelių rinkliavos informacinės sistemos pirkimo, pasisakė dėl ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo aspektų bei melagingos ir klaidinančios informacijos atskirties.

Turiningo skaitymo!

Dr. Karolis Kačerauskas

„Ellex Valiunas“ partneris, Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktikos vadovas

[Kontaktai](#)

TEISĖS AKTŲ PAKEITIMAI

25-ąją metų savaitę nebuvo priimta viešųjų pirkimų sričiai reikšmingų teisės aktų pakeitimų.

INSTITUCIJŲ AKTUALIJOS

1. **VPT:** [kviečia](#) registruotis į VPT specialistų 2024-07-12 organizuojamas nuotoline individualias socialiai atsakingų pirkimų konsultacijas. kurių metu Tarnybos specialistai sieks padėti pirkimų vykdytojams sėkmingai vykdyti socialiai atsakingus pirkimus. Nuotolinėse konsultacijose galės dalyvauti tik registracijos formą užpildę pirkimų vykdytojai, kurie iki 2024-07-03 pateikė klausimus, susijusius su socialiai atsakingų pirkimų vykdymu. Kiekvienai konsultacijai bus skiriama iki 45 min. Registracijos anketa [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

1. Teisingumo Teismas: iš tiekėjų lygiateisiškumo ir skaidrumo principų išplaukiančio draudimo šalims derėtis pirkimo procedūrų metu nepažeidžia tvarka, kai, siekiant užtikrinti tiekėjų konkurenciją, su antrą geriausią pasiūlymą pateikusių tiekėju sudaroma sutartis už pirmo geriausio pasiūlymo kainą (*Staten og Kommunernes Indkøbsservice A/S v. BibMedia A/S*), 2024-06-13

Danijos CPO vykdė bibliotekoms skirtų leidinių įsigijimo ir susijusių paslaugų teikimo pirkimą (**Pirkimas**). Pirkimas suskirstytas į 8 dalis, iš kurių svarbiausios ir tarpusavyje susijusios 1 ir 2 dalys (tik šioms dalims tiekėjai privalėjo teikti pasiūlymus kartu, kitose Pirkimo dalyse galėjo nedalyvauti). Pasiūlymai buvo vertinami pagal mažiausią kainą. Pirkimo 1 ir 2 dalys buvo iš esmės identiškos, tačiau jas galėjo laimėti tiekėjai, tiekiantys leidinius klientams atitinkamai iš Rytų ir Vakarų regionų. Pagal Pirkimo sąlygas (i) su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą (I vietos) pateikusių tiekėju bus sudaryta didžiausios apimties sutartis Vakarų regionui, o (ii) su II vietos laimėtoju – Rytų regionui. Vis dėlto II vietos laimėtojas turi sutikti su sąlyga, kad jo leidinių kaina atitiks Pirkimo laimėtojo (I vietos) Vakarų regionui skirtų leidinių kainą. Jei šis nesutiktų – atitinkamas pasiūlymas būtų teikiamas ir sutarties sudarymo bei vykdymo tvarka būtų taikoma žemesnės vietos laimėtojams.

Byloje nustatyta, kad II vietos laimėtojas sutiko sudaryti sutartį pagal I vietos laimėtojo pasiūlytą kainą, tačiau vėliau CPO sprendimą apskundė. Byloje iš esmės kilo ginčas dėl Pirkimų sąlygų, pagal kurias II vietos laimėtojas vykdytų sutartį I vietos laimėtojo pasiūlytomis sąlygomis, įskaitant kainą. Nacionaliniam teismui kilo abejonė, ar tokia tvarka nereiškia neleistinių tiekėjo ir perkančiosios organizacijos derybų bei nepažeidžia viešųjų pirkimų lygiateisiškumo ir skaidrumo principų.

Teisingumo Teismas konstatavo, kad aptariamoms Pirkimo sąlygoms nurodytų imperatyviųjų normų nepažeidžia.

TEISMŲ PRAKTIKA

Pirma, Teisingumo Teismas priminė savo nuosekliai suformuluotą praktiką, kad pagal vienodo požiūrio ir skaidrumo principus viešojo pirkimo sutarčių sudarymo procedūroje draudžiamos bet kokios perkančiosios organizacijos ir konkurso dalyvio derybos, o tai reiškia, kad pateikto pasiūlymo iš principo negalima keisti, neatsižvelgiant į tai, ar tai daroma perkančiosios organizacijos, ar konkurso dalyvio iniciatyva. Vis dėlto Teisingumo Teismas konstatavo, kad kvestionuojamos Pirkimo sąlygos neapima jokio derybų elemento, kaip jis suprantamas ankstesnėje jurisprudencijoje.

Antra, Teisingumo Teismas sprendė, kad byloje nagrinėjama viešojo pirkimo sutarties sudarymo tvarka užtikrina, jog nusprendus sudaryti sutartį pagal visas pirkimo dalis bus laikomasi mažiausios kainos kriterijaus, ir CPO neturi galimybės nukrypti nuo šio kriterijaus arba prašyti dalyvio pakeisti savo pasiūlymą. Tokioje sutarties sudarymo procedūroje būtent kainos, nurodytos iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos, tiesiogiai ir galutinai lemia konkurso dalyvių eilę. Šioje eilėje mažiausią kainą pasiūlęs konkurso dalyvis užima pirmąją vietą, o jo pasiūlyta kaina yra ta, kurios laikantis bus sudaryta visa sutartis.

Trečia, sutarties su II vietos laimėtoju sudarymas už I vietos laimėtojo pasiūlytą kainą galimas tik sutikus II vietos laimėtojui. Tokia tvarka yra aiškiai iš anksto išviešinta Pirkimo dokumentuose. Sprendimas sutikti ar ne sudaryti sutartį pagal I vietos laimėtojo kainą nereiškia II ir paskesnių vietų laimėtojų pasiūlymų pakeitimo ar jų ir CPO derybų. Kaip pažymėjo Teisingumo Teismas, nė vienas konkurso dalyvis neturi galimybės, keisdamas savo pasiūlymą arba bet kaip derėdamasis, pakeisti savo vietos pasiūlymų eilėje arba kainos, kurią taikant bus sudaryta sutartis dėl bet kurios pirkimo dalies. Tokia tvarka atitinka ES viešųjų pirkimų reguliavimą, pagal kurį perkančiosios organizacijos gali nustatyti objektyvias ir nediskriminuojančias sutarčių sudarymo taisykles dėl skirtingų pirkimo dalių.

Teisingumo Teismo sprendimą skaitykite [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

2. Lietuvos apeliacinis teismas: **klaidinga informacija gali būti teikiama ir apie patį informaciją teikusįjį** (*TollNet a. s. (Čekija) v AB „Via Lietuva“*), 2024-06-20

PO, vykdydama IS sukūrimo viešąjį pirkimą (**Pirkimas**), keletą kartų keitė sprendimus dėl ekonominio naudingumo vertinimo balų skyrimo ir galiausiai Pirkimo laimėtoju pripažino trečiąjį asmenį. Ginčas kilo dėl Pirkimo laimėtojo pateiktos papildomos informacijos apie specialistų patirtį (kriterijai Q1 ir Q2), už kurią būtų skiriami papildomi balai. Tiekėjai galėjo gauti papildomų balų, jei jo siūlomi specialistai (IT sistemų analitikas ir informacinių sistemų architektas) per pastaruosius 5 metus buvo įgiję patirties vykdant panašaus pobūdžio sutartis. Ieškovė ginčijo PO sprendimą dėl Pirkimo laimėtojui skirtų balų įrodinėdama, kad PO pažeidė pareigą pašalinti iš Pirkimo tiekėją, kuris pateikė klaidinančią informaciją apie siūlomų specialistų patirtį, ir vėliau, siekdamas išvengti pašalinimo iš Pirkimo, pateikė melagingą informaciją apie jo pašalinimo pagrindų nebuvimą.

Lietuvos apeliacinis teismas (**Teismas**) tenkino Ieškovės apeliacinį skundą ir panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą bei grąžino bylą nagrinėti iš naujo.

Pirma, Teismas nesutiko su Ieškovės argumentu, kad Trečiasis asmuo, siekdamas gauti ekonominio naudingumo balų pagal Q1 ir Q2 kriterijus, negalėjo remtis atitinkama sutartimi. Ieškovė rėmėsi *Vikipedijos* informacija, kad greitkelyje imamas fiksuotas tarifas, nepriklausomai nuo nuvažiuoto atstumo. PO kreipėsi į Italijos greitkelius administruojančią įmonę, kuri paaiškino, kad Italijos greitkeliuose mokestis apskaičiuojamas pagal nuvažiuotus kilometrus. Dėl to Teismas sprendė, kad Italijos greitkelyje taikoma sistema už nuvažiuotą kilometrą atitinka Pirkimo sąlygų reikalavimus, todėl Italijos greitkelio sutartis yra panašaus pobūdžio, kuria Trečiasis asmuo turėjo teisę remtis, o PO skirti naudingumo balus. Teismo vertinimu, aplinkybė, kad Italijos greitkelyje taikomos abi sistemos, neleidžia daryti priešingos išvados.

TEISMŲ PRAKTIKA

Antra, Teismas nesutiko su ieškovės argumentais dėl pateiktos informacijos ydingumo, įvardijant informaciją apie sutarčių vykdymo laikotarpius. Teismas pabrėžė, kad sutarčių vykdymo trukmė nėra reikšmingas tiekėjo pasiūlymo ekonominiam naudingumui vertinti, kadangi pagal kriterijus Q1 ir Q2 yra aktuali tik siūlomų *ekspertų patirtis* už 5 metus nuo pasiūlymų pateikimo momento (2017 m. birželio mėn.). Dėl to sutarties pasirašymo data (2009 m.) ar projekto įgyvendinimo pradžios data (2010 m.), ar kita informacija, susijusi su sutarties vykdymo pradžios ir (ar) trukmės momentais, neturi įtakos pasiūlymo ekonominio naudingumo įvertinimui.

Trečia, Teismas atmetė ieškovės argumentus, kad trečiojo asmens pasiūlyti specialistai neturi reikiamos patirties, jo pateikta informacija šiai patirčiai pagrįsti neatitinka tikrovės bei kad šis tiekėjas nepateikė visų reikiamų dokumentų, o pareikti dokumentai yra prieštaringi. Teismas konstatavo, kad trečiojo asmens pateikta užsakovo pažyma patvirtinama, kad siūlomi specialistai tinkamai atliko IT sistemų architekto ir IT sistemų analitiko pareigas vykdydami Italijos greitkelio rinkliavos surinkimo sistemos projektavimą ir diegimą. Teismas nustatė, kad PO, skaičiuodama ir suteikdama Trečiojo asmens pasiūlymui ekonominio naudingumo balus Q1 ir Q2, iš pradžių įvertino Italijos greitkelio sutarties vykdymo laikotarpį, o ne specialistų darbo laiką vykdant šią sutartį. Patikslinant skaičiavimus, trečiojo asmens pasiūlymui skiriami balai už kriterijus Q1 ir Q2 buvo perskaičiuoti, atsižvelgiant į pasitelkiamų specialistų patirtį nurodytoje sutartyje kalendorinėmis dienomis.

Ketvirta, Teismas nesutiko su ieškovės teiginiais, kad trečiasis asmuo nelaiku pateikė pagal Pirkimo sąlygas reikalaujamus duomenis, siekdamas gauti balus pagal kriterijus Q1 ir Q2. Teismas, įvertinęs, kad Lietuvos apeliacinio teismo 2023-02-27 nutartyje c. b. Nr. e2A-191-933/2023 pripažinta trečiojo asmens teisė papildyti ir patikslinti pasiūlymo duomenis, kad būtų panaikintas šių duomenų prieštaravimas, padarė išvadą, jog trečiasis asmuo PO tinkamai ir laiku pateikė užpildytus dokumentus, kuriuose nurodyta informacija atitinka trečiojo asmens pateiktose užsakovo pažymose nurodytą informaciją.

TEISMŲ PRAKTIKA

Penkta, Teismas nustatė, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai aiškino VPĮ 46 str. 4 d. 5 p. nuostatą dėl klaidingos informacijos pateikimo. Pirmos instancijos teismas apskritai nevertino, ar trečiasis asmuo pateikė klaidingą informaciją, kadangi, VPĮ 46 str. 4 d. 5 p. taikytinas tik tuomet, kai klaidinga informacija teikiama apie kitą pirkimo dalyvį (tiekėją), bet ne apie patį informaciją teikusįjį. Tačiau Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2024-05-07 nutartyje c. b. Nr. e3K-3-110-469/2024 88 p. nurodė, kad VPĮ 46 str. 4 d. 5 p. nepažodžiui perkelta Direktyvos 2014/24/ES 57 str. 4 d. i p. nuostata, kurioje nėra išskiriami subjektai (tiekėjai; laimėtojai), kuriuos būtų galima vertinti kaip kitus pirkimo dalyvius. Aptariama Direktyvos ir nacionalinio įstatymo neatitiktis galimai suponuoja kreipimosi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo poreikį.

Kadangi pirmosios instancijos teismas, nustatęs, kad trečiajam asmeniui ekonominio naudingumo balai pagal kriterijus Q1 ir Q2 buvo skirti pagrįstai, jis neįvertino, ar trečiasis asmuo pateikė klaidingą informaciją, apeliacinės instancijos teismas sprendė bylą perduoti nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui, kadangi neatskleista bylos esmė.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktika

Patikimos rekomendacijos visais viešųjų
pirkimų proceso klausimais.

[Susipažinkite su komanda](#)

Plačiau apie „Ellex Valiunas“ – ellex.legal/lt

